

Sistemes Informàtics

UD1 El Sistema Informàtic

Explotació de Sistemes microinformàtics

Raül Sala / José Luis Antúnez – 2022/2023

1.3

Fonaments de xarxes

Conceptes bàsics a les Xarxes d'Àrea Local.

Fonaments de xarxes

- En aquest apartat veurem els **principis, estàndards** i els **propòsits** de les **xarxes**.
  - No es pretenen substituir els coneixements donats a les assignatures de Xarxes dels respectius cicles.
- Parlarem de **LAN, WAN i WLAN**.
- Treballarem topologies, protocols i models lògics de xarxes, així com el maquinari necessari per a crear una xarxa.

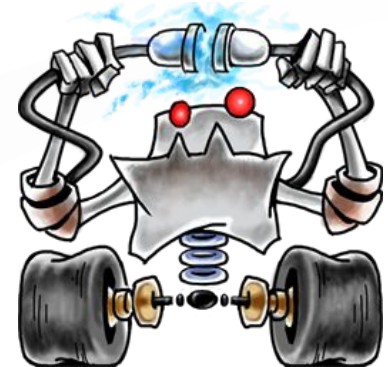
- Habitualment es confonen les paraules comunicació i transmissió:
  - La **Transmissió** és el procés mitjançant el qual es transporten senyals des d'un emissor fins un receptor. Si sobre aquest senyal es transporta **informació amb un codi comú entre l'emissor i el receptor**, diem que hem establert una **Comunicació**.
- **Què és la Telemàtica?**
  - La **Telemàtica** és la tècnica que tracta la **comunicació remota entre processos**, per això s'ocupa tant de la interconnexió física (fils, connectors, etc.) com de les especificacions lògiques: protocols de comunicació, detecció i correcció d'errors, etc.

Què és una xarxa?

- Una xarxa és un sistema informàtic format per **enllaços**.
  - Els ordinadors es poden enllaçar mitjançant xarxes per a compartir dades i recursos.
- **Una xarxa de computadors és una col·lecció de hosts connectats mitjançant dispositius de xarxa.**
  - Un host és qualsevol dispositiu que envia i/o rep informació en una xarxa (ordinadors, servidors de fitxers/d'impressió, impressores, escàners, telèfons, televisors, consoles,...).
  - Aquestes xarxes estan generalment connectades entre elles a través d'Internet.

Beneficis de la utilització de xarxes

- El fet d'utilitzar xarxes aporta una sèrie de **beneficis**:
  - Es necessiten **menys perifèrics**, ja que es poden compartir.
  - Augmenten les possibilitats de **comunicació**.
  - S'evita la **duplicació i manipulació errònia** de fitxers, ja que aquests se solen emmagatzemar en un servidor, on es controlen els accessos als mateixos.
  - **L'administració** de la xarxa es pot fer de forma centralitzada.
  - Els recursos es comparteixen, però **el processament es distribueix**, de manera que els servidors no es veuen sobrecarregats.

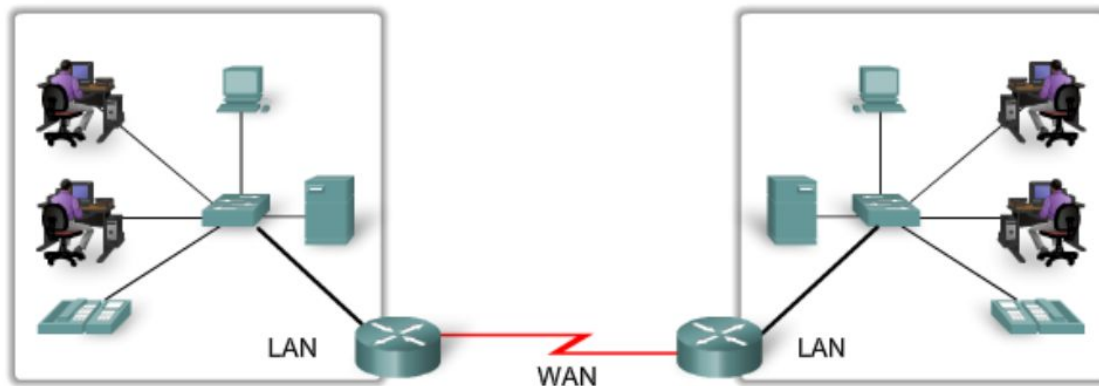

Tipus de xarxes (LAN)

- **Xarxes d'àrea local (LAN, Local-Area Network)**
  - És el conjunt d'elements físics i lògics que proporcionen interconnexió entre els elements o dispositius a una àrea privada i restringida.
  - **Caracteístiques:**
    - **Restricció geogràfica:** àmbit d'una oficina, planta d'un edifici, edifici sencer, campus universitari, etc.
    - **Velocitat de transmissió:** relativament ELEVADA
    - **Privacitat:** tota la xarxa és propietat de la mateixa organització
    - **Fiabilitat en les transmissions:** taxa d'errors molt baixa.

Tipus de xarxes (WAN)

- **Xarxes d'àrea àmplia (WAN, Wide-Area Network)**
  - Llavors, entenem una **WAN com una xarxa que intercomunica equips en una àrea geogràfica molt àmplia. Normalment fa servir línies públiques propietats dels Proveïdors de Serveis d'Internet (ISP).**
  - L'exemple de WAN més comuna és Internet, que està formada per milions de LANs interconnectades.

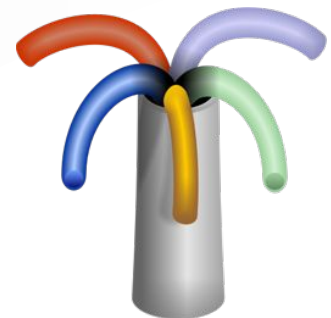

Tipus de xarxes (WLAN)

- **Xarxes d'àrea local inalàmbriques (WLAN, Wireless LAN)**
  - Han experimentat un creixement enorme en els últims anys, a causa de la comoditat d'instal·lació sense fils i al descens pronunciat dels costos.
  - Els dispositius es connecten a punts d'accés que es connecten mitjançant cablejat a la xarxa.
  - És una tecnologia **més vulnerable a errors i atacs externs** (*els sniffers de xarxa poden aconseguir informació més fàcilment que en medis amb fils*).
  - L'ample de banda sol ser més petit que en la LAN.

Ample de banda i transmissió de dades

- **Ample de banda:** quantitat de dades que es poden transmetre per unitat de temps.
  - Se sol expressar en bits per segon i els seus múltiples (no ho confoneu amb bytes!).
- Les dades es poden transmetre per la xarxa utilitzant **tres modes**:
  - Símplex: transmissió unidireccional.
  - Semidúplex: transmissió en un sentit a la vegada (s'alterna).
  - Full-duplex: transmissió en dos sentits simultàniament.

Ample de banda i transmissió de dades (II)

- **PROBLEMA:**

- Supposem que emmagatzemem dades en disquets de 800 kB amb un pes de 20 gr per disquet. Llavors un camió transporta 10 tones de disquets a 72 km/h al llarg d'una distància de 500 km.

Quina és la velocitat de transmissió en 'bps' d'aquest sistema de transmissió?

“Nunca subestime la capacidad de transmisión de un camión cargado de disquetes por la autopista” A.S.Tanenbaum.

Adreçament IP (1)

- Una **adreça IP** és un **nombre** que s'utilitza per a identificar un **dispositiu dins una xarxa**.
  - Públiques vs Privades
  - Estàtiques vs Dinàmiques
  - Quina combinació és la més idònia?
- Les adreces IP consten de **32 bits binaris** (0s i 1s).
  - Per llegibilitat s'organitzen en quatre grups de 8 bits (octets).
  - 192.168.1.5 = 11000000 10101000 00000001 00000101
- **Característica:**

“Aquest esquema de codificació *proporciona flexibilitat al assignar les adreces* als computadors i *permet diverses grandàries de xarxa* a un conjunt de xarxes”

Adreçament IP (2)

Classe IP	Rang	Nº. de Xarxes	Nº. d'estacions
A	1.0.0.0 – 126.255.255.255	126	16.777.214
B	128.0.0.0 – 191.255.255.255	16.384	65.534
C	192.0.0.0 – 223.255.255.255	2.097.152	254
D	224.0.0.0 – 239.255.255.255	-	-
E	240.0.0.0 – 255.255.255.255	-	-

- Classe A

0	Xarxa(7)	Host (24)
---	----------	-----------

- Classe B

1	0	Xarxa (14)	Host (16)
---	---	------------	-----------

- Classe C

1	1	0	Xarxa (21)	Host (8)
---	---	---	------------	----------

Adreçament IP (3)

- Dues màquines tenen connectivitat quan pertanyen a la mateixa xarxa.
- Per comunicar-nos arreu de **xarxes remotes** fem servir els dispositius d'interconnexió.
  - Quins dispositius d'interconnexió coneixes?
- **L'adreça física (MAC) serà pròpia de cada dispositiu i no canviarà al llarg de la seva vida, com a norma general.**
  - **Nota:** cal afegir que a l'identificació de dispositius, dins les comunicacions en xarxa, utilitzem la IP, la MAC i un nou valor més, l'anomenat **Port o Socket**.
  - Quina eina coneixem per modificar la MAC?

Adreçament IP (4)

- **PROVA:**

Sigui la màscara de xarxa 255.255.255.128 i l'adreça de xarxa 194.214.141.128

Comprovar si les següents adreces pertanyen a la subxarxa en qüestió:

194.214.141.134

194.214.141.192

194.214.141.38

194.214.141.94

Resultat:

Si havem realitzat l'exercici s'ha d'haver obtingut el següent resultat:

194.214.141.134 i 194.214.141.192 pertanyen a la subxarxa 194.214.141.128

194.214.141.38 i 194.214.141.94 pertanyen a la subxarxa 194.214.141.0

Adreçament IP (5)

- Les adreces IP són **jeràrquiques**:
  - Una primera part identifica la xarxa (192.168.1, de l'exemple anterior).
  - Una segona identifica el host dins de la xarxa (5, de l'exemple anterior).
- La **màscara de subxarxa** indica quina part de l'adreça IP identifica la xarxa:
  - La màscara indica amb 1's els bits que identifiquen la xarxa.
  - La màscara de l'adreça anterior seria 255.255.255.0 (Classe C).
- Les adreces IP poden ser assignades de forma **manual** o de forma **dinàmica** (DHCP).
  - Amb DHCP les adreces IP s'assignen durant un temps predeterminat, de manera que passat aquest temps es podrà reaprofitar l'adreça.

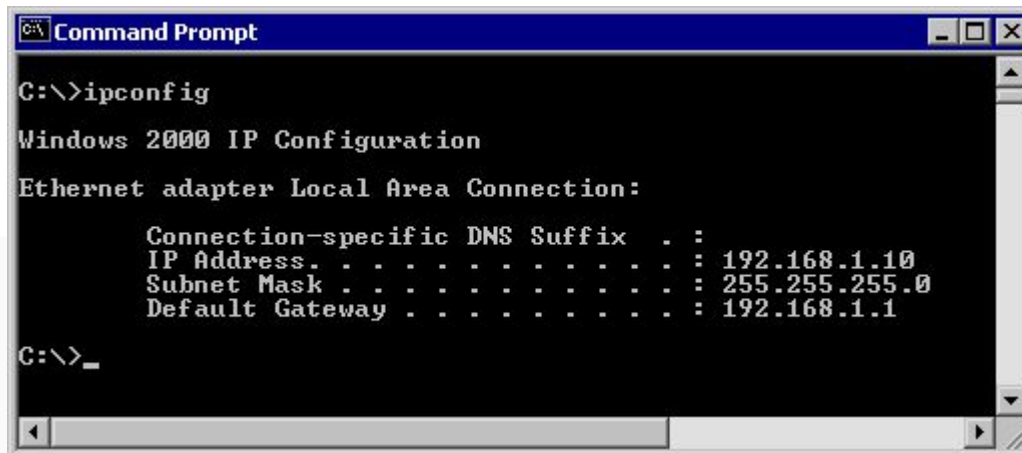
Adreçament IP (5)

- Configuració TCP/IP

- ifconfig

```
eth0      Link encap:Ethernet  HWaddr 00:0F:20:CF:8B:42
          inet addr:217.149.127.10  Bcast:217.149.127.63  Mask:255.255.255.192
          UP BROADCAST RUNNING MULTICAST  MTU:1500  Metric:1
          RX packets:2472694671 errors:1 dropped:0 overruns:0 frame:0
          TX packets:44641779 errors:0 dropped:0 overruns:0 carrier:0
          collisions:0 txqueuelen:1000
          RX bytes:1761467179 (1679.8 Mb)  TX bytes:2870928587 (2737.9 Mb)
          Interrupt:28
```

- Ipconfig


```
Command Prompt
C:\>ipconfig

Windows 2000 IP Configuration

Ethernet adapter Local Area Connection:

    Connection-specific DNS Suffix  . : 
    IP Address. . . . .               : 192.168.1.10
    Subnet Mask . . . . .             : 255.255.255.0
    Default Gateway . . . . .         : 192.168.1.1

C:\>_
```

Components físics d'una xarxa (1)

- **Hubs/Concentradores:**

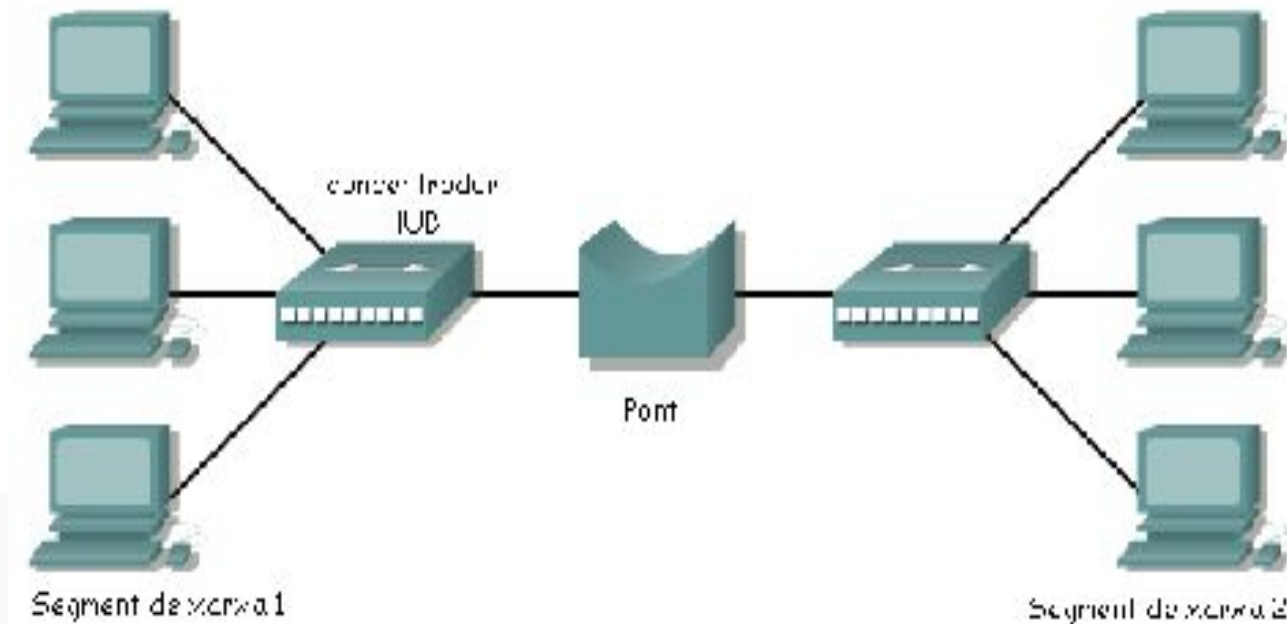
- Dispositius que reben dades per un port i els regeneren i reenvien per TOTA la resta de ports
  - Són els ordinadors els que decideixen si aquella informació els interessa o no □ això és poc segur.
  - Generen molt de tràfic innecessari de xarxa.
  - La diferència entre **Hubs actius i passius**, és què els passius NO regeneren el senyal, únicament connecten els hosts de la xarxa.
  - També podem trobar **Hubs intel·ligents**, els quals posseeixen un port de consola per tal de poder realitzar algun tipus d'administració.
- Antigament s'utilitzaven més que en l'actualitat, actualment estan en desús.

Components físics d'una xarxa (2)

- **Bridges/Ponts:**

- Les LAN se solen dividir en segments.
- Un pont és un dispositiu que permet interconnectar dos segments de xarxa i filtrar el tràfic de xarxa entre aquests.
- Un pont seria un Switch d'un sol port.

Components físics d'una xarxa (3)

- **Switches/Commutadors:**

- té la mateixa funcionalitat que un bridge, però permet connectar N segments de xarxa diversos.
- **Principal Funció:** segmentar per augmentar el rendiment

- **Característiques:**

- Al contrari que els Concentradors de Cablejat, un Commutador ***envia les trames*** que arriben ***solament pel port de sortida on es trobi l'estació destí.***
- Quan un Commutador connecta 2 o més LAN's sols passen per ell les trames que van destinades d'una xarxa a una altra .

Components físics d'una xarxa (4)

- **Router/encaminador:**

- Són dispositius que permeten interconnectar xarxes completes.
- **Funció Bàsica:** Dirigir els paquets que rep fins el seu destí. Aleshores quan rep un paquet, extrau l'adreça del destinatari i decideix quina és la millor ruta.

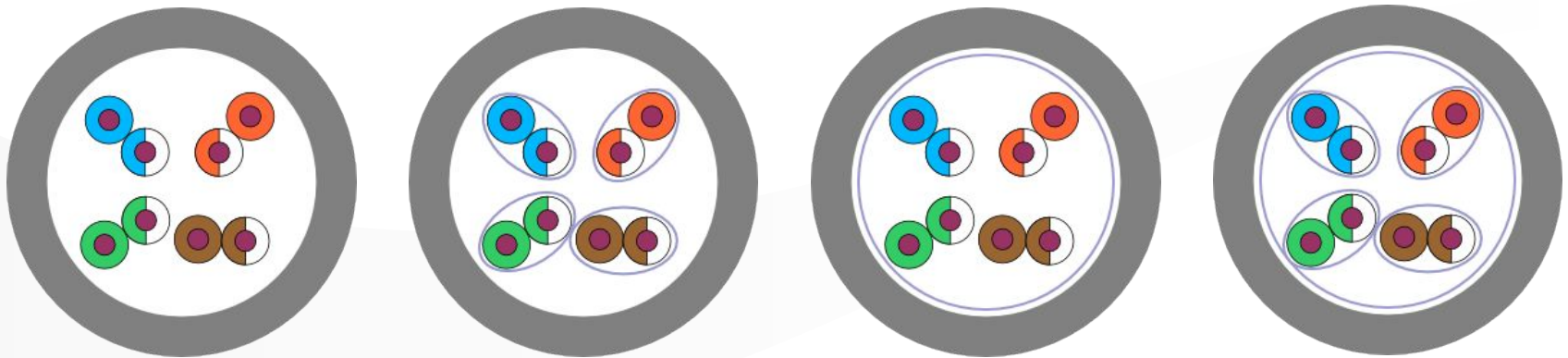
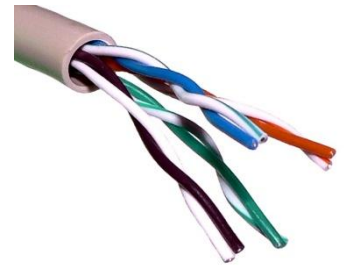
- **Access point/punt d'accés inalàmbric:**

- Són dispositius que proporcionen accés a la xarxa als dispositius inalàmbrics.
- Generalment, utilitzen ones de ràdio per connectar-se amb la resta de dispositius.

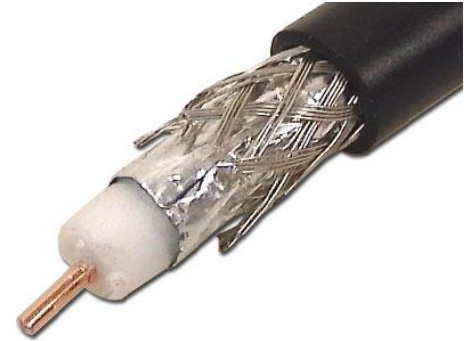
Cablejat de xarxa (1)

- **Parell trenat:** és un cablejat de coure que s'utilitza en comunicacions telefòniques i en la majoria de xarxes Ethernet.
  - El trenat proporciona una protecció contra el soroll electromagnètic (els camps generats per ambdós cables s'anul·len mútuament).
  - El cablejat pot estar:
    - No apantallat (UTP).
    - Apantallat (STP).
    - Apantallat amb pantalla global (S/UTP, S/STP).
    - La pantalla no és més que una capa de paper d'alumini que blindar millor els cables contra el soroll electromagnètic.

Cablejat de xarxa (2)

- **Cable coaxial:** és un cablejat amb nucli de coure i blindatge robust.

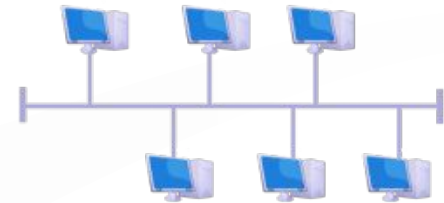
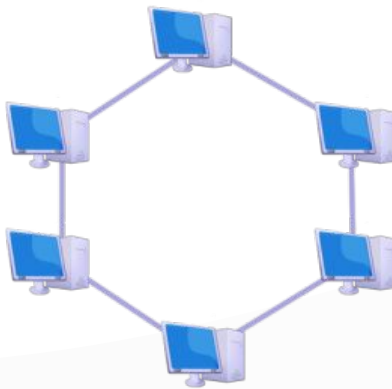

- **Fibra òptica:** és un conductor de vidre o plàstic que transmet la informació mitjançant polsos de llum.
  - El conductor està format per una o més fibres tancades en una funda protectora.

Topologies de xarxa (1)

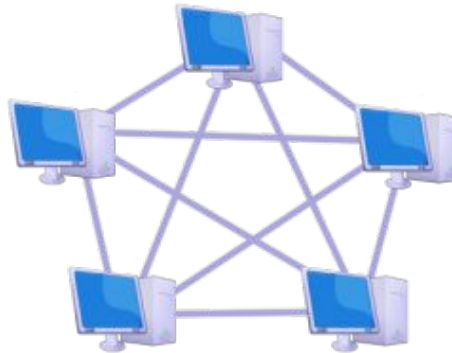
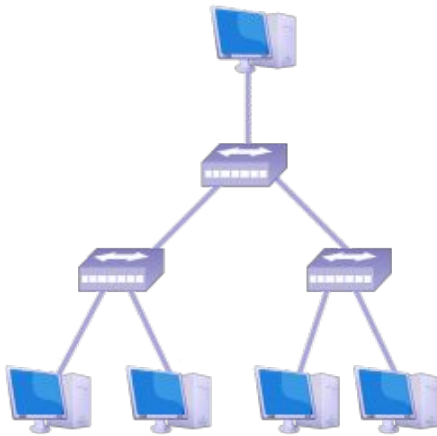
- La **topologia d'una xarxa** indica com es disposen, físicament, els equips d'una xarxa i el cablejat que els interconnecta.
  - Estrella:** tots els hosts es connecten a un lloc central (hub/switch).
  - Anell:** està formada per un conjunt de repetidors units per un enllaç punt a punt, formant un bucle.
  - Bus:** els hosts es connecten a una única línia de transmissió, que recorre la ubicació física de tots els hosts.

Topologies de xarxa (2)

- **Arbre:** s'utilitza un cable ramificat sense bucles.
- **Malla:** cada equip té les seves pròpies connexions amb la resta de hosts, punt a punt (per a aplicacions segures).
- **Estrella estesa:** estrella formada per estrelles (jeràrquica).

Bibliografia i recursos utilitzats

- Estruch, J. Esteve; Carpintero, M. Àngel (2008). *Sistemes Operatius*. Institut Obert de Catalunya.
- Raya, Laura; Martín, Alejandro; Rodrigo, Víctor (2003). *Sistemas Informáticos Monousuario y Multiusuario*. RA-MA
- Les imatges d'aquest nucli d'activitat han estat obtingudes, majoritàriament, de la Wikipèdia.

